

UZASADNIENIE

W celu usprawnienia wdrażania Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, zwanego dalej „KPO”, a także w kontekście konieczności efektywnego alokowania dodatkowej puli pożyczki, o której mowa w art. 12 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz. Urz. UE L 57 z 18.02.2021, str. 17, z późn. zm.), uwzględnionej w ramach rewizji KPO, zatwierdzonej dnia 8 grudnia 2023 r. decyzją wykonawczą Rady (UE)¹, celowe jest wprowadzenie zmian w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 324), zwanej dalej „uzppr”, które są niezbędne dla właściwego wykorzystania środków zrewidowanego KPO. Zidentyfikowane utrudnienia we wdrażaniu KPO odnoszą się głównie do inwestycji z części pożyczkowej Instrumentu na Rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, zwanego dalej „RRF”, stąd proponowane zmiany koncentrują się przede wszystkim na tych kwestiach.

Dodatkowo proponuje się zmiany ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1378, z późn. zm.) mające na celu przesunięcie terminu przyjęcia przez Radę Ministrów koncepcji rozwoju kraju oraz strategii rozwoju województw przez sejmiki województw. Zaproponowane zmiany wynikają odpowiednio z:

- konieczności sformułowania długookresowych wyzwań i wniosków strategicznych na podstawie zmieniających się uwarunkowań politycznych oraz ukierunkowania krajowych strategii rozwoju;
- potrzeby zapewnienia spójności strategii rozwoju województw ze strategiami krajowymi, w tym ze średniookresową strategią rozwoju kraju oraz krajową strategią rozwoju regionalnego.

Projektowane zmiany dotyczą:

1. Umożliwienia podpisywania i rozliczania w euro umów o objęcie przedsięwzięć wsparciem – nadanie nowego brzmienia art. 14le ust. 3 pkt 4 oraz zmiany w art. 14lj, art. 14ll, art. 14lm, art. 14lq oraz art. 14li uzppr.

¹ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15835-2023-REV-1/en/pdf>

Umożliwienie podpisywania umów o objęcie przedsięwzięć wsparciem oraz rozliczania się z wykonawcami w euro ma na celu zwiększenie zainteresowania środkami z części pożyczkowej RRF, w przypadku planowanej inwestycji G1.3.2 Budowa morskich farm wiatrowych (Fundusz na rzecz morskiej energetyki wiatrowej – 4,785 mld euro). Brak takiej możliwości może spowodować, że to zainteresowanie będzie mniejsze niż dostępne środki lub że w ogóle nie będzie możliwości zrealizowania tej inwestycji.

Główną przeszkodą do finansowania przez instytucje inwestycji w euro jest przede wszystkim art. 141l ust. 7 uzppr – określający limit finansowania inwestycji pożyczkowych w złotych (po przeliczeniu kwot wpływającej pożyczki wg określonego kursu).

W celu likwidacji ww. przeszkody zaproponowane zostało wskazanie w uzppr, że niektóre inwestycje z części pożyczkowej RRF mogą być finansowane w euro.

Zmieniane przepisy obejmą możliwością finansowanie w euro tylko inwestycji z części pożyczkowej RRF realizowanych w formie pożyczek.

Zasady na jakich ustalana będzie wysokość środków na finansowanie inwestycji realizowanych w formie pożyczek – zarówno w złotych, jak i w euro – została określona w dodawanych w **art. 141l** ust. 7a–7c.

Zgodnie z ust. 7a minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego będzie:

- 1) określał jaka część części pożyczkowej RRF ma być przeznaczona na finansowanie inwestycji realizowanych w formie pożyczek w złotych, a jaka w euro,
- 2) ustalał dla instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji limit środków na realizację inwestycji w formie pożyczek oraz w formie wsparcia o charakterze bezzwrotnym.

Będzie to następowało w terminie 14 dni od dnia przekazania środków części pożyczkowej RRF na rachunek wskazany przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

W ust. 7b określone zostało, że finansowanie w złotych inwestycji realizowanych w formie pożyczek, nie może przekroczyć kwoty w złotych stanowiącej równowartość kwoty części pożyczkowej RRF przekazywanej na rachunek wskazany przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, przeznaczonej na finansowanie inwestycji w złotych. Przeliczenie tej kwoty będzie następowało według kursu średniego euro Narodowego Banku Polskiego ogłoszonego dwa dni operacyjne przed datą ich wpływu na rachunek, na którym gromadzone są środki części pożyczkowej RRF, prowadzony w euro, w Narodowym Banku Polskim. Przez dni operacyjne rozumiane będą dni robocze od poniedziałku do piątku, w których Narodowym Banku Polski przyjmuje i realizuje zlecenia płatnicze i inne dyspozycje posiadaczy rachunków

bankowych.

Natomiast zgodnie z ust. 7c finansowanie w euro inwestycji realizowanych w formie pożyczek nie może przekroczyć kwoty części pożyczkowej RRF przekazywanej na rachunek wskazany przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, przeznaczonej na finansowanie inwestycji w euro.

Do nadzorowania wykorzystanie limitów kwot pożyczki, o których mowa w ust. 7b i 7c, będzie zobligowany minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego.

Zgodnie z nowym brzmieniem ust. 1 w **art. 14lq** minister właściwy do spraw finansów publicznych będzie przekazywał środki z budżetu państwa na realizację inwestycji w formie pożyczek:

- 1) na rachunki prowadzone w złotych – instytucjom odpowiedzialnym za realizację inwestycji,
- 2) na rachunek prowadzony w euro w Narodowym Banku Polskim, na którym gromadzone są środki części pożyczkowej RRF – ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego – w zależności od waluty w jakiej inwestycja jest przewidziana do finansowania, zgodnie z porozumieniem, o którym mowa w art. 14le ust. 2 pkt 2 uzppr.

Natomiast zgodnie z dodawanym ust. 1a minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego będzie przekazywał na rachunki prowadzone w euro instytucjom odpowiedzialnym za realizację inwestycji środki otrzymane z budżetu państwa na realizację inwestycji w formie pożyczek, finansowanej w euro zgodnie z porozumieniem, o którym mowa w art. 14le ust. 2 pkt 2 uzppr.

Podstawą dokonania przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych wypłaty środków na finansowanie inwestycji realizowanych w formie pożyczek:

- 1) instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji – będzie zlecenie wypłaty wystawione przez instytucję odpowiedzialną za realizację inwestycji oraz każdorazowa zgoda ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego na dokonanie wypłaty;
- 2) ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego – będzie zlecenie wypłaty wystawione przez tego ministra, na rachunek na prowadzony w euro.

Zgodnie z dodawanym ust. 2a wypłata środków będzie następowała zgodnie z harmonogramem realizacji przychodów, rozchodów oraz dochodów w zakresie inwestycji finansowanych z pożyczki, na dany rok budżetowy. Harmonogram ten będzie przekazywany przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych w terminie do dnia 10 grudnia roku poprzedzającego rok budżetowy. W trakcie

roku budżetowego harmonogram podlega aktualizacji (zmiana w art. 14lm ust. 3).

W związku z nowym brzmieniem ust. 2, w którym w pkt 1 przesądzone zostało, że minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego ma każdorazowo udzielać zgody na dokonanie wypłaty środków instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji, uchylony zostaje ust. 3.

W dodawanym ust. 4a uregulowano, że zlecenie wypłaty środków uwzględnia środki planowane do przekazania przez instytucję odpowiedzialną za realizację inwestycji:

- 1) ostatecznemu odbiorcy wsparcia,
- 2) Bankowi Gospodarstwa Krajowego,
- 3) Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

w terminie dwóch dni roboczych od daty wpływu środków na rachunek instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji. Środki niewykorzystanie w powyższym terminie będą podlegały zwrotowi na rachunek ministra właściwego do spraw finansów publicznych, z którego zostały przekazane.

Zgodnie z nowym brzmieniem pkt 2 w ust. 5 instytucje odpowiedzialne za realizację inwestycji przygotowują dla ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego zapotrzebowania na środki oraz informacje o wykorzystaniu środków na rachunku własnym oraz środków przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego lub Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Ponadto, proponuje się uzupełnienie katalogu elementów umowy zawieranej odpowiednio przez Bank Gospodarstwa Krajowego lub Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z instytucją odpowiedzialną za realizację inwestycji o kwestię dotyczące warunków i terminów zwrotu środków, w tym środków nieprawidłowo wykorzystanych lub pobranych w nadmiernej wysokości lub w sposób nienależny.

Jednocześnie w związku z umożliwieniem finansowania inwestycji zarówno w złotych, jak i w euro, konieczne stało się uregulowanie kwestii zwrotu środków pożyczek przyznanych na realizację inwestycji wypłaconych w euro.

Zgodnie ze zmienionym ust. 2 w **art. 14lzi** instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji przekazuje te środki w:

- 1) złotych – na rachunek wskazany przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych;
- 2) euro – na rachunek wskazany przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

Natomiast zgodnie z dodawanym w art. 14lzi ust. 2a środki zwrócone w euro minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego będzie przekazywał na rachunek wskazany przez ministra

właściwego do spraw finansów publicznych.

2. Stworzenie podstawy prawnej do zaciągania zobowiązań przez podmioty realizujące zadania związane z realizacją inwestycji – dodanie art. 14lja w uzppr.

W związku z postulatami podmiotów realizujących zadania związane z realizacją inwestycji proponuje się stworzenie podstawy prawnej, analogicznej do tej ustalonej dla programów polityki spójności w art. 193 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.), która umożliwi zaciąganie zobowiązań w danym roku podmiotom realizującym zadania związane z realizacją inwestycji w formie pożyczek w ramach KPO. W związku z powyższym proponuje się, aby podmioty realizujące zadania związane z realizacją inwestycji mogły zaciągać zobowiązania w danym roku, zgodnie z umowami o objęcie przedsięwzięcia wsparciem zwrotnym zawartymi z ostatecznymi odbiorcami wsparcia, do wysokości środków przeznaczonych na realizację inwestycji określonej w porozumieniu, o którym mowa w art. 14le ust. 2 pkt 2, jednak nie wyższej niż kwota, do której mogą być udzielane pożyczki w danym roku, określonej w ustawie budżetowej na ten rok, z zastrzeżeniem art. 14ll ust. 7.

Podziału kwoty, do której mogą być udzielane pożyczki w danym roku, określonej w ustawie budżetowej na ten rok, na poszczególne inwestycje, o których mowa w art. 14ll ust. 2 pkt 1, będzie dokonywał minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, informując o tym instytucje odpowiedzialne za realizację tych inwestycji oraz ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Jednocześnie w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po zakończeniu kwartału minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego będzie przedstawiał ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, informację o wysokości ww. zobowiązań.

3. Przesunięcia terminu przyjęcia koncepcji rozwoju kraju – nadanie nowego brzmienia art. 22 ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw.

Propozycja przesunięcia terminu przyjęcia przez Radę Ministrów koncepcji rozwoju kraju wynika z konieczności lepszego odzwierciedlenia, w kontekście zidentyfikowanych trendów światowych, aspiracji obecnego Rządu co do wyzwań stojących przed Polską w perspektywie 2050 r. Ponieważ dokument ten stanowi podstawę do przygotowania średniookresowej strategii rozwoju kraju, wymaga dodatkowego czasu na wypracowanie wniosków strategicznych

dla kierunków rozwoju kraju oraz przeprowadzenia szeroko zakrojonych konsultacji społecznych, angażujących poszczególne środowiska w debatę na temat wyzwań rozwojowych kraju.

4. Wydłużenie czasu na aktualizację strategii rozwoju województw – nadanie nowego brzmienia art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw.

Wydłużenie czasu na aktualizację strategii rozwoju województwa do dnia 31 grudnia 2026 r. jest niezbędne w związku z zapewnieniem spójności strategii rozwoju województw z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym. Obecnie trwają prace nad koncepcją rozwoju kraju, średniookresową strategią rozwoju kraju, a następnie przygotowywana będzie krajowa strategia rozwoju regionalnego. Strategie rozwoju województwa muszą uzyskać ocenę zgodności z krajową strategią rozwoju regionalnego. Jednocześnie w związku z trwającymi pracami nad wdrażaniem zintegrowanego podejścia do rozwoju w dokumentach strategicznych oraz prowadzoną reformą planowania przestrzennego dotyczącą poziomu regionalnego, konieczne jest zapewnienie spójności ww. procesów, a tym samym wydłużenie czasu na przygotowanie strategii rozwoju województw uwzględniających aspekty przestrzenne. Postulat ten wielokrotnie zgłaszali przedstawiciele samorządów wojewódzkich.

5. Przesunięcia terminu uchylecia rozdziału 3a uzppr – Polityka miejska – nadanie nowego brzmienia art. 34 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw.

Propozycja przesunięcia terminu uchylecia rozdziału 3a uzppr – Polityka miejska wynika z potrzeby odzwierciedlenia priorytetów obecnego Rządu co do kierunków zrównoważonego rozwoju miast, z konieczności przygotowania ustawy o zrównoważonym rozwoju miast, która zakresem obejmować będzie kwestie będące w gestii różnych działów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego oraz przeprowadzenia szeroko zakrojonych konsultacji społecznych w tym względzie z różnymi interesariuszami polityki miejskiej. Propozycja przesunięcia terminu uchylecia przepisów uzppr wynika również z potrzeby pełniejszego uwzględnienia w pracach nad ustawą rozstrzygnięć dotyczących podziału zadań, wynikających z Planu Implementacji Krajowej Polityki Miejskiej 2030, przewidzianych do realizacji przez właściwych ministrów.

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Informacje dodatkowe

Projekt ustawy jest zgodny z prawem UE.

Projektowana regulacja nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.) i nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Projektowana regulacja nie będzie wymagała notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 702).

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom UE, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348), zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej oraz na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt ustawy został wpisany do wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów pod numerem

....